Ötödik évfolyam. 39. szám. Székely-Udvarhely, 1899 szeptember 24.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyletek, tagok és közs. előljáróknak egészévre 6 kor. A tanítóegyesületi tagoknak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy pld. ára 10 fillér.

Megjelen hetenként egyszer, vasárnapon.

Felelős szerkesztő és kiadóhivatalnok:

BETEGH PÁL.

Hirdetések díja: A vasárnap megjelenő hetilap 190 sorban minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérrel kevesebb. — Nyilvános helyeken 60 fillér. Nyílttér sora 1 kor. Hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.

— Hirdetések az egyes számok előzőnap minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomdája és könyvtára ellátta (Kossuth-utczája), hova minden a lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Ki legyen alispán?

Már akkor, mikor felsőbb helyen még elintézésre várt, alispánunknak most már a vármegye közönségéhez is leérkezett nyugdijazása — mint azt a mai lapunk hivatalos részében levő pályázati hirdetés is igazolja —: vármegyénkben már is megindultak az erdemes voks keresések egyegy uj jelölt érdekében. A hivatalos központtnak tudhatnók még mince jelöltje, legalább propagálva mince s igy, mint hivatalos lap, a sok alispánjelölt egyéniségére való tekintet nélkül, hátrán és mellékes czél nélkül elmondhatjuk azokat a legelső feltételeket, melyek nélkül az alispáni széknek köznegnyugvást keltő betöltését el sem képzelhetjük.

Legyen az uj alispán mindenek felött közszolgalati ténykedéseiben ugy, mint politikai felfogásában szoliláris a kormányzó főispánnal. E nélkül a vármegye békés adminisztrácziója lehetetlen; hiszen — jól tudjuk, keserü igazság a mult — ez volt épen a mi alkunk, a vármegyei adóharczoknak forrása és szülő oka, hogy fő- és alispán egymást meg nem értheték. Egy főispánnak pedig nem csak joga, de az együtt munkálás érdekében köteles-ége is állásával járó erdekeit latba vetni az alispán-jelölés kérdésénél.

Legyen jártas, gyakorlatilag képzett a közigazgatás terén, ismerje annak összes törvényeit, legyen munkabíró, dologban példatadó első tisztviselője az alája rendelt tisztviselői karnak.

Igy tekintélye lesz bent és kint egyaránt.

Az alispán adminisztral s nem politizál; szolgálja hát e vármegye fontos és sokoldalu érdekeit s nem holmi settenkedő politikát, melyet bünhödvén a multban, jövőbeli czélja sem lehet.

Legyen az uj alispán társadalmilag is nem csak állását szóval és tollal reprezentalni, hanem humán mozgalmakat vezetni és követni is tudó tehetség.

Magyarország valamennyi alispánjának neve ott all minden jóravaló egylet élén; kivesszi társadalmi munkája részét ugy az ipar, mint a kultura mezején.

S végül az alispánt felekezeti velleitások ne befolyásolják; felekezeti alapon választani nem lehet, mert egyoldalu, igazságtalan és a modern felfogassal homlokba tüközö. Kövesse mint magán czemrél saját hitelvét, de tartsa köteles tisztelotben a másét, mert törvény és jog nem felekezetek szerint élkezik, mert ő mindenkinek egyaránt alispánja lesz. Ellenkezőleg megvalasztása nem áldás, állása nem biztos.

Ez az a negy pont, melyet az uj alispán szemelyczben kidomborodva látni óhajtanank. S egy le is vonhatjuk következtetésinket. Nem az lesz az alispán, kit — egy versalmenny szerint — a többseg megválaszt; mert elővegre is jól megesimult lobbseggel a varos dobosát is meg lehetne valasztani; hanem a ki bir az emlitettük negy follhalmazzal. Különben megválasztása lengeni kigyó marad, hogy közcletünk lecsendesült vizén régi, zavaros és romboló hullámokat vesseu ujra a vármegyének közérdekének tovabbi kárara.

X.

— **A borítaladó és husfogyasztási adó 1900-ban.** A pénzügyminiszter utasitásai alapján a jövő évi bateszgoknak, hogy a borítaladot és a husfogyasztási adot 1900-ra felöttlenül, 1901-re pedig a folmondás jog fentartasával biztositsák; továbbá időre pedig nem szabad szerződéseket kötniök.

Azok a szerződések, melyek a jövő evre is szólnak csak akkor mondandok fel ha az illető közszeg a bor- és husfogyasztási adópotlékoknak az illami bortól- és husfogyasztási adóval való együtes kiszedésnél óhajta. Minden mas esetben csakis a miniszter külön felhatalmazása alapján történhetik a felmondás s ily felhatalmazást a pénzügyigazgatóságok csakis rendkivül fontos okok fonforgasa esetében kezhetnek. Azzal, aki bármely más okból felmondani engedélyt igyekszik gyakorol, tudnaczék, hogy szerződés nem köthető. A község kivanasara a szeszfogyasztási adópotlék is együtt biztositando az allami adókkal, de ez nem történhetik kiesik összegert, mint amennyi az illető község minimalis összegül megjelolt.

— **A központi hitelszövetkezet és a törvényhatóságok** A belügyminiszter 87532—99. sz. a. a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

„A gazdasagi és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. evi XXIII. t.-czikk illetőlegte után elsö teendő levén a törvényben körülirt országos központi szövetkezet megalakitása, a központi alapitvanyi üzlet reszeire az alairasi a pénzügyminiszter az megirjoltuta s mar egy ev eloit külön felhivást intézett mindazokhoz a tarsadalmi es politikai tényezőkhöz, melyek közremüködesere ezen országos erdeku es ugy gazdasagi, mint tarsadalmi szempontbol nagy hordoreju akczional jogi szamoltatast volt. Ezen tényezők közt voltak az összes törvényhatosagok es azok folispanjai is. De a pénzügyminiszter ezen felhivasa nem talalt olymervü visszhangra, mint a minőt az ugy fontossagaból varni lehetett, s nevezetesen alig jegyezteik. Mert is tekintettel arra, hogy most, a midőn az idezett törvény alapján, mar megalakult országos központi hitelszövetkezet működeset mar megindultuta es eddigi tevékenysége kedvező eredmenyivel kecsegtet, legközvetlenebb feladat az, hogy ezen a központi intezet a lehetőleg legnagyobb tőkeero gyűjtese alatt is alkalmassá tétessek az irányban tamasztaluto osszes jogos igenyek kielegitesére. Roszemoriu es ra akartam iranyitani a törvényhatóság erokalodo figyelmet ezen kozgazdasagilag oly nagy jelentőségű ügyre s felhivom a törvényhatóságot, hogy az országos központi hitelszövetkezet üzletreszének jegyzésével ezen fontos intézmény fejlesztésére és megszilárdulasaban kozreju es sajat hataskoreben intezkedjek az iranyt, hogy ezen intezmeny üzletreszek jegyzesevel minel szeleseb körben s minel hathatosabb támogatásban reszesitessek."

Ezután a miniszter közli az alairasi módozatokat s felszólja a törvényhatosagokat, hogy a tett intézkedésekrol ez ev vege eloit hozzá jelentest tegyenek.

Kell-e értesitési a levélári vizsgalathoz? A belügyminiszter kimondotta, hogy a levelitari szakvizsgalat letetelenek elodaltalat az ertesitesi kötelezettset teljes eljaruiszuloni képzettseg igazolasa képezi. A belügyminiszter 1899. evi 5648—eln. sz. a. hozta eme hatarozatot.

Kisiparosaink helyzetének javitása.

Székely-Keresztur, 1899. szept. hó

Napról-napra merülnek fel jelenségek, melyek tanusitják, hogy iparosaink helyzete bizony nem nagyon kecsegtető, sőt elszomorító; idegen gyáripar s a megfelelő tőkével rendelkező nagyiparosok mellett nem tudnak erveny vesulni, nem tudják megkeresni a legszükségesebb mindennapit sem a magok és családjuk számára. Sokan kényszerülnek ollapnyi mühelyeiket s szolgálati alálati foglalni el, vagy épen napszámos munkára vállalkozni. Szomoru jelenségek ezek, nemcsak azért, mert

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

A papucs.

(Illustráczió.)

Irta: Guy de Maupassant.

(A „Székely Udvarhely" eredeti tárczája.)

Egon grof kora reggel óta a parkban bolyongott s a szép Valentine gondoli, a kit nőül venni szándekozott. A kiszemelt ara hozomanya legkevesbe sem foglalkoztatta őt, mivel gazdag volt, de tetszett neki az a gondolat, hogy majdan e merhetlen park urává lesz s ennek eleve megörült.

Meg eddig nem telt szerelmi valluaiat. Tudta, hogy Valentin anyja amugy is örömmel fogadja őt vejeül s egyetlen szavaba kerül, hogy az ifju urhölgy odanyujtsa neki kezet. Azonban azt tartotta, hogy a lány nem olyan sürgős. A kastélyban ma nagy tarsasag volt jelen, ő tehát a parkba menkült, a hol nem zavarta senki.

A parkban mindenfele zöldült es viragzott, hogy örüm volt latni. Hosszas járás utan vegre, árnyas utak labirintjebe tevedett Egon s egy napsugaras tisztásra jutott, melyet magas lengők zártak körül. E közben azt gondolta, hogy valamelyik kereszteton majd csak szembe fünik a kastely fornyocskája s az utmutatasul szolgalhat neki a visszatérésre.

Valahol a fak közott vizlocsogast hallott es csakhamar egy halkan folydogáló patakot vett eszre, mely kavicsos medrehen, tiszta halpiaczal átfurodott a zöld bokrok között. A liliomok es egyeb mezei virágok a kelyhüket nedvesittetik a csöndes vizfolyásban s az ifju grof, ki gyönyörtelve nézte ezt a kedves jatekot, hirtelen eszrevett valami targyat es csodalozo felkiáltásba tört ki.

Egy papucs, egy kicsiny barnavörös papucs uszott az árral, magaskaba neha a kavicsokon, mig elünt a zöld növényzet között, hogy azután ismet elobukkanjon a reten. Egonnak ugy tetszett mintha soha meg sieslo papucsot nem latott volna. Nyomban alugrott egy virágh alott fuzta torzson es mintan czipőit a vizes fűben megáztatta, egy hosszu vesszőt tort le maganak es arnak segitségével partra huzta e gyanuban jovszagu, Megvizte, mig a napon megszárult s akkor zsebebe csusztatta . . . Nemsokara azután megtalálta a helyes utat es visszatert a kastelyba, hol éppen reggelire csöngettek.

Valentin már vart rea. Ezerszi rozsas pir ömlott széjjel, midőn ő megpillantá, akit ábrándban már volegynek tekintett. A leanyt magaz, kuvesz, hanem szép vad bajos volt, ambátor a korul időnek kepest tulsagos gazdagon öltözködött. Azt tartotta; mit ő a gazdagsag, a penz, ha ugy öltözködnek, mint barmely szegény lenny.

Egon gyenged csókot nyomott ujszeljeres, azután a kissé meg nedves papucsot zsebebol elohúzva, felmutatta.

— Talaltam — szólt. — S minthogy szerintem ön az egyedüli, aki ily parányi papucsot viselhet, kérem, hagyjuk meg nalam. Ez legyen halaczimen s ígérjette hozzá ezerszés hangon — egyuttal eles reménye a . . . .

Valentin szigorunan összeráncolta szemöldokét.

— Ez az ocska czipő mon az enyem, — felelt kevélyen — tehát nincs is mit kérnie. Ha azonban ugy tetszik, tartsa meg.

Ezzel anyjahoz sietett, kihez suttogó, de gyors szavakat intézett. A kő nő a tarolhó Egont szemlélte, ki zavaran állt ottan, a papucsszal kezében.

— Ön szándszorosan szemarít? — mondogatá maga elé. — Mert is nem gondoltam mindjart, hogy e kis papucs nem is fér a labara! De teringette, vajjon kiéhelet?

A kastélyban Valentinen es anyjan kivül más nő nem lakott, tehát felhagyott a további kutatassal, sőt inkább azon volt, hogy a megszerelt ifju hölgy kegyét megnyerje. Valóban oly szereletre méltó volt, hogy Valentin meg amaz este egy virágot nyujtott at neki csokrabol. Éjszaka nyugodtan, boldogan aludt, — a virág ajkan volt. A barnavörös papucsról megfeledkezett.

Midőn Egon másnap fölebredt, tekintete a papucsra esett, mely előző napon oly óriási tapintatlanságba keverte. Gyorsan felöltözködött s a park tognap bejárt helyeit keresés fűl, mert elhatározta, hogy a papucsot visszámos ezer jutalmul . . . .

— Aki elveszité, — gondolta — bizonynyal keresni fogja s tán leszek oly szerencses . . . .

Könnyen odatalált s éppen e patakhoz akart lépni, mikor örkertelenül vissza kellett huzodnia: csekely távolbó csáchlang utóbb meg fölé. A hang tiszta vala, s ünt árultat, a hölgy kellő alkalmas volt. A fölötte nap fényben s a parak csobogasa közepeten igen kedves, sőt mondhatni, poétikus benyomás volt ez . . .

Egon óvatosan hatott előre s a lombokon át egy ifju leányt vett eszre, a ki könnyu ruhacskába öltözve, hajtokat kötve fürdőzött a patakban. Czipők és harisnyák a harmatos fűben feküdtek. Kék karton ruhát viselt és boldomsolygott a viz tükrébe. Ugy tetszett, mintha a halkon megszökésu iparkodtak volna kijutni, melyek a fehérnek voltak, mint ama virágok az egykori Helikon ninufaforrásai körül.

Szőke haja szabadon ömlött vállaira, két oldalt jázminokkal fésültére. Barna szemei hosszu szempillák árnyéka, homlokát vörös aranyszáz hullámokban játszadoztak. Emelkedett hullgatta a fákon, idétlen ugralo madarak csiszergését es midőn mosolyra fakadt, piros ajkai közül gyöngyházkent csillogtak elő fehér fogai.

Hirtelen megrezzent a közeli bokor lombja. Meglepetve fordult hátra s akkor vette észre Egont, ki addig veszegfoltul iskázettul bámulta őt. Harapos sikolyival fölugorva, vegigszaladt a fűvön és villámgyorsan huzta fel czipőit. Kel-orczajat biborus pir egette.

Egon odaverazsan, levett kalappal lépett elébe.

— Szép kicsszony, — szólt melyen meghajolva — bocsása meg nekem, hogy oly szerencsetlen voltam

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

sok egyén és család pusztulását jelentik, hanem azért is, mert az ártesitve vagyunk, miszerint az ipar napi mértékben csökkentik s a fatai nemzedéket valóságal elrémiti az iparos pályától. Hogy ez az állapot tarthatatlan s határozott visszafejlődést mutat, az kétségtelen. Oktat keresni ezen körülményen s az eszközöket nem akarom, mert sok olyan dolgot kellene feltüntetnem, melyeket momentán amugy sem lehet megváltoztatni, de még oknékkal is tárgyalnám azokat, ha arról van szó, hogy egy megtévő hajon mindent lehetne segíteni. Ha valamely csapás már bekövetkezett, nem az által enyhítjük azt, hogy az okát kutatjuk, hanem ha elfogadható tanácsot adunk, vagy segítséget nyujtunk.

Es ezuttal a helyzet javíthatására egy pédát akarok felmutatni, a mi megerősíti a figyelmet s azt hiszem mélto a követésre. A „székely-keresztyi első czipész társaság" szervezetet s szerződésének több pontjait akarom röviden megismertetni azokkal, kiket érdekel.

Öt czipészmester, kik külön-külön nem tudtak boldogulni, szövétkezek „iparunk nagyobb bendiket akarom röviden megismertetni azokkal, kiket érdekel. Öt czipészmester, kik külön-külön nem tudtak boldogulni, szövétkezek „iparunk nagyobb bendiket akarom röviden megismertetni azokkal, kiket érdekel.

tétól, kik délután fél 4 órakor egybegyültek a vármegyeház kistermében. Lázár Ádám grof, a vármegye főjegyzője tolmácsolta a megjelentek fájó érzelmeit, mely a tisztviselői kar és segédszemélyzet minden egyes tagjai eltölté a megtestesült szeretetre, de azzal lelkiismeretes alispán tudvozása miatt s megható volt látni azt a szomorúságot, mely az egész testület arczáról visszatükröződött. A távozo alispán igen szép, szívből jött és szívekket találl szavakban búcsuzott a főjegyzőnek. Köszönetet mondott a rendithetlen támogatásért s kérte, hogy tartsák meg jó emlékezetükben, a mint ő is viszont mindig jó érzéssel gondol tisztviselőtársai körében eltöltött idejére. Majd Holiday Árpád, vármegyei főjegyzőt, a megjelentek s a tisztviselőkhöz csatlakozván, a maga nevében mely benyomást gyakorolt meleg szavakban mondott köszönetet a távozó alispánnak hű és odaadó szolgálatáért, melyeket e vármegye közigazgatási tisztességesen teljesített. Ezre Jakab Gyula alispán emelkedett hatszor meghatottan felszólalni s hangzott el alispani végbucsu szava. Végül az összes jelen voltaknak bucsujobbot nyujtva, zajos eljenzesek közöt elhávozott. A nyugalomba vonult munkás, szorgalmas, erélyes és pontos tisztviselőnek mi is azonban szívből mondunk Isten hozatót! S vármegyenk közösége részéről is, alland ó jó egészséget kívánunk az elvezendő nyugalomban, melyet Homoród-Szent-Márton községben kedves családja körében fog eltölteni a nyugalomba vonult alispán. Jakab Gyula 1837-ben született. Tanulmányait Székely-Keresztúrt, Maros-Vásárhelyen és Kolozsvárt végezte. 1860-ban részt vett az olaszországi téglióban, honnan 1862-ben hazatérkezvén, folytatásszel foglalkozott szülőhelyi. mig bekövetkezett az alkotmányos era. Ekkor az ekszarva mellól elszolóttnak és segedullú lett 1867-ben. A segéd-dullól 1870-ben vármegyei aljegyző s 1892-ben a nyugalmba a homoródokiandi járásban, honnan 1895-be vármegyénk biztmmrnyi főjegyzőnek hozta, majd 1897. évi október 6-án alispánnak választtnák meg egyhangulag.

Jókai Mór házassága. Jókai Mór a nemzet koszoru irója nőül vette Laczy Ilkát kisasszonyt, dúnai mániszőnt. Melyen meghatva a rendkívüli esemény alttal, nines egyéb mondani valónk, minthogy boldogságot kívánunk a kölönek, aki magas kora daczára fiatal indult utnak. A jó öregnek pedig kívánjuk, hogy a hetvenötödik fiával mindenben kivételt tegyen, bizonyára az ő akarata hogy Jókainak örök ifjúságot juttatott. Ez nyilvánvaló és tudta mindenki, aki vele személyesen érintkezhetett, ő akaratára, hogy aj családot alapít, viszatlan volt mindazok számára, akik ő közönséges emberi mértékkel mérik.

Uj belső titkos tanácsosok. A király Hegedüs Sándor kereskedelmi és Plósz Sándor igazságügyminisztert valósága belső titkos tanácsosnak nevezte ki.

— **Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága** folyó évi október 6-án tartja őszi rendes közgyűlését, melyben a nyugalomba vonult alispán helyett uj alispánt választ. Az alispán mivoltszére nevére, lapunk mai számának első czikkében mondjuk el nézeteinket nagyobb vonásokban — tisztán a közérdeket tartván szemelőtt.

— **Kinevezések.** Péterfy Bélát bözödujfalvi, Gál Mihály Szombatfalva városrészi kántor-tanítóknak nevezte ki az erdélyi püspök

— **Szinielőadások tanulók számára** A helybeli kerületi tanári-kar az itt levő közép-iskolák nyelv- és történet tanitóhoz alló bizottságot küldött ki oly czélból, hogy a tanulók számára az oktatás ifjúságtalan és hatalyosabbá tétele végett, a szekes fováros példája rendszerdő szini-előadásokat szervezzen és annak idejében rendszeresítse. Ez a bizottság e napap délután 4 órakor a fő-iskola tanári szobajában gyülest tartott és a tervezetet elkészítette. Ha a terv megvalósulhat, oktatás ügyünket egy lepéssel ez is közelebb viszi czéljahoz.

Áthelyezés. Az igazságügyi m. kir. miniszter Péterfy Pál szekely-keresztúri kir. szabadalmi aljegyzőt a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Az udvarhelyi ev. ref. egyháznegye** folyó évi október hó 1—2-ik napjain egyháznegyei tisztujitó közgyülest és oktobar 5-án nehai Szász Domokos püspök emlékére a templomban istentisztelettel tart igen változatos sorrenddel.

— **M. kir. anyakönyvesek figyelmébe** ajánljuk, hogy az uj mintaju évnegyedes jelentés lapunk könyvnyomdájában kapható.

Helyreigazitás. Az igazság érdekében ki kell nyilatko tatnom, hogy a helybeli kerületi tanári-kör egyik alelnökévé történt megválasztásom nem — mint e lap mult heti számában emlitve volt — egyhangulag, hanemegy szavazattal lettem, mert Soó Ö. és Illatki M. kollegáimra is többen szavaztak. Boé Karoly.

— **Unitárius istentisztelet** Október hó 1-én a Bethlen-utczai Vánky-fele ház egyik szobájában unitárius istentisztelet tartatik, mely alkalommal az urvacsora is ka fog szolgáltatni a hivekneek

— **Tanulmányi kirándulás.** Az ev. ref. kollegium ifjuságának mintegy 50 taghoi alló csoportja folyó hó 29-én reggel Vajda-Hunyad, Petro-eny vidékere indul tanulmányi utra. A kirándulás egy pár napot fog igénybe venni s tanari vezetés mellett történik.

— **Udvarhelyvármegye nemes családjai** czimmel érdekes művet ir Pálmay József vármegyei levéltárnok. E könyvben — mely közelednél sajtó alá kerül — az Udvarhelyvármegyében szerepelt, valamint az innen származott összes nemes családok czimeszi és genealogiái egyfitt lesznek. Pálmay kéri e helyen is az érdekelteket, hogy a szükséges vonatkozó, birtokukban levő adatokat vele közölni szivesekedjenek.

— **A legtöbb adót fizető vármegyebizottsági tagok 1900. évre érvényes névjegyzése:** Ugron Gábor országgyülési képv. selő Budapest 1646 frt 45 kr, Reiter József gyufagyáros Parajd 1538 frt 37 kr, Teichner Jakab fakereskedő Sz.-Udvarhely 1049 frt 85 kr, Dr. Török Albert nyug. főispán Sz.-Udvarhely 980 frt 62 kr, Daniel Lajos birtokos Vargyas 971 frt 27 kr, Boros Károly szeszgyáros Bethlenfalva 868 frt 42 kr, Ugron Zoltán birtokos Fiatfalva 829 frt 71 kr, Gyarmathy Ferencz ügyvéd Sz.-Udvarhely 777 frt 46 kr, Florián Bogdán kereskedő Sz-Udvarhely 644 frt 89 kr, Szabó Albert kir. közjegyző Sz-Udvarhely 581 frt 48 kr, Szőllősi Sámuel bérlő Sz-Udvarhely 557 frt 45 kr. Br. Kemény Béla birtokos Szt-Erzsébet 553 frt 71 kr, Bartha Andor birtokos Bardocz 498 frt 58 kr, Gál János kereskedő Sz-Udvarhely 473 frt 15 kr, Koncz Ármin gyógysz. Sz.-Udvarhely 472 frt 94 kr, Sebestyén Mózes birtokos Zetelaka 423 frt 82 kr, Ugron Ákos birtokos Sz-Udvarhely 414 frt, Gyárfás Endre országgyűlési képviselő Sz-Kereszúr 402 frt 90 kr, Br. Gamern Gusztáv birtokos Sz-Kereszúr 401 frt 99 kr, Dr Daniel Gábor országgyűlési képviselő Budapest 379 frt 93 kr, Sebesy Ákos kir. közjegyző Segesvar 371 frt 54 kr, Kedel György birtokos Bethfalva 358 frt 19 kr, Lassú Domokos törvényszéki biró Sz.-Udvarhely 354 frt 6 kr, Farkas Lázár bérlő Sz.-Kereszúr 353 frt 15 kr, Dr Szabady Ferencz tiszti-főorvos Székely-Udvarhely 350 frt 86 kr, Lánczky Sándor bányatulajdonos Lemnic 333 frt 14 kr, Br. Solymosi Lajos tanár Sz.-Udvarhely 331 frt 82 kr, Fekete Benjámin vállalkozó Szt.-Abraham 330 frt 69 kr, Kassai Ignácz ügyvéd Sz.-Udvarhely 320 frt 66 kr, Györfi Tituszt törvényszéki biró Sz.-Udvarhely 329 frt 48 kr, Bajnoczki András birtokos M. Zsakol 316 frt 32 kr, Szabó Ferencz mészáros Sz.-Udvarhely 313 frt 58 kr, Szenkiraldi Árpád birtokos Gagy 291 frt 9 kr, Dr. Simó Balázs törvényszéki biró Sz.-Udvarhely 290 frt 77 kr, Habersburg Mihály gyógysz. Sz-Udvarhely 278 frt 33 kr, Jakab Gyula alispán Sz.-Udvarhely 271 frt 64 kr, Br. Jánosi Gyula ügyvéd Sz.-Udvarhely 268 frt 84 kr, Pálffy Károly tanár Sz.-Udvarhely 263 frt 92 kr, Jung Caele Lajos apát Sz.-Udvarhely 260 frt 98 kr, Persián János kereskedő Sz.-Udvarhely 254 frt 82 kr, Br. Jósika Ödön kereskedő Sz.-Kereszúr 251 frt 11 kr, Ajvájszi Kristóf kereskedő Sz.-Kereszúr 249 frt 71 kr, Florán Kristóf kereskedő H.-Oklánd 243 frt 74 kr, Br. Bánffy Miklós birtokos Bethlen 243 frt 50 kr, Lázár Lajos járásbiró Sz.-Udvarhely 224 frt 58 kr, Dr. Nagy Sándor ügyvéd Sz.-Udvarhely 221 frt 96 kr, Dr. Lengyel József orvos Sz.-Udvarhely 217 frt 76 kr, Daniel Elek birtokos Olszt-tanó 204 frt 84 kr, Szenkovits János kereskedő Sz.-Udvarhely 203 frt 89 kr, Walter Vilmos vendéglős Sz.-Udvarhely 199 frt 28 kr, Szenti Bálint ügyvéd Budapest 198 frt 78 kr, Dr. Mezei Ödön orvos Sz.-Udvarhely 197 frt 30 kr, Becsek Aladár lapszerkesztő Sz.-Udvarhely 196 frt 20 kr. (Vége köv.)

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok kik felejthetetlen kis leányunknak végtisztességére megjelentek s a temetési munkat részvétükkel nemileg enyhitení szivesekedtek, fogadják ezúton is hálás köszönetünket. Székely-Udvarhely, 1899. szeptember hó 21-én. Kassay F. Ákos és nejei Boros Ilonka.

A kamatláb fölemelése. Az Osztrák-Magyar Bank fölemelésa illet tartott s ehatarozta a kamatláb fölemelését. Erről az elhatározásról a következő hivatalos értesitést adtak ki: Az Osztrák-Magyar Bank fölemelése a fölfokmárt a bank helyzetéről, valamiat a penzpaczczi és külföldi váltópiczczól tett jelenése alapján elhatározta, hogy a bankkamatlabat egy felszazalékkal fölemeli, szeptember 19-ikétől kezdve:ehat a váltók és czélpapirok leszámolásara 5 százalék, allami járadékra és bankjárulékjegyekre adott kölcsönök mint egy egyéltöd százalék és más értékpapirokra nézve 6 százalék lesz a kamatlab.

— **Emléket Orbán Balázsnak.** Orbán Balázsnak Székely-Keresztúron felállitandó szobra javára ujabban a következő lapokban adománnyal folytak be: A Holdoy emléki Vass Tamás marosvásárhelyi ev. ref. lelkesz halála után családja küldte be, a következőkben számolvan el: Rozsnyovszki Lajos, Gotlieb Krausz, J. Schuller Hugó, Béla 2—2 kor., Schuller Hugo, Puskás Béla, Neumann és Rosenbaum, Podán Gyula, Veff Paul Mór 1—1 kor., Székely Dénes 2 kor., Csiszor Albert, Gesmádi Antal, Suller József, Pají János, Banbo Ferencz, Váradi Béla, Füzesi József, Beno Ballint 1—1 kor., Gordon Sándor 40 fillér, Ambrus Lajos, Tokás József 60—60 fillér, Barabás Istvan, Barabás Domokos, Csiki Gergely, Burdas 1—1 kor., Gaspár Antal 2 kor., Marosvásárhelyi czimakeszitő tarsulat 20 kor., Marosvásárhelyi kalap-czinatar 6 kor., Erdélyi kereskedelmi és hitelbank 4 kor., Min Elek, Deak Lajos 2—2 kor., Marczinusi 15-ikt társas vacsorán 12 korona 80 fill. Az iparosok felolvaso estélyen 65 korona mely összegben következők fizettek felül: Pap Sándor, László Gyula, Vass Tamás 1—1 kor., Cserfusz Dánoné 2 kor. 30 fillér, Vas Tamásné 1 kor. 60 fillér. Mikó Árpád 10 kor., Nagy Sándor, Hints Sándor, Kathonai Gyula 60—60 fillér, Fekete Jakab 1 kor. 60 fillér. N. N. 20 fillér. Tovabbá adatottak meg Vass Tamás 4 kor., Haji István, Pap Sándor 1—1 korona összesen 148 kor. 60 fillér. 2.) Hoitsy Pál Budapestről (negyedszer) 14 kor. 20 fillér. Összesen 162 kor. 80 fillér. Ehez adva az eddig kimutatott gyüjtest 3012 kor. 77 fillért, a szoboralap tesz mai napian 3175 kor. 57 fillér. Fogadjuk a nemes szivü adakozók hazafias áldozatakert a szobor bizottság forró köszönetét! Székely-Kereszúr, 1899. szept. 18. Barabás Lajos, szobrászat pénztárnoka.

— **Abásfalvi öreg Balázs Mózes** bátyánkról jó részt szeles kedélyünk tudva van, hogy vagy 50 éven at orgonakot készitgetett, ujjagatott, javitgatott. Ujabb időben casinos, s a falusi- és iskolai ugyenkenek külsőleg is teljesen megfelelő harmoniumokat is keszit, melyek eneklantiskor, s kisebb templomokban orgona helyettesitésre is egészen alkalmasak. Az abásfalvi levelek más szomszédos iskolakban már használtatnak, s a nagyobb iskolas fiuk jól is leanyok közül többen annyira betanultak marczon szabályosan jatszani (orgona-zongorajatek) hogy a felkes tanitók czéljákbe tesz k barmelyik egyházi dallam hangjegyeit s pompásan lejatszodjak és vezetik az eneklest a felkes-tanitok bele szolasa nélkül is. Csupa gyönyörüség nézni és hallani a mint az egyik gyermek jatszik, s a többi körülu 2—3 hangban eneket. A közönsegre emeló hatasa van. Jó lenne, ha falusi és városi felsőbb és alsóbb iskolak gondoskodnának ilyenek sietős beszerzéseről. Ára csupán 35—38 frt. Egyébütt 1—2 száz forint az ára. (Bekuldtek.)

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye főispánja. Másolat. 388—899. szám. főispani. Folyazati szám. Nyugalomba vonult alispánt az Udvarhelyvármegye törvényhatóságának az alispani állás nyugdijazás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t-cz. 1. és 3. §-ban előirt minősitésben és okmányokkal felszerelt kérvenyüket hozzám folyó évi October hó 5-ig beküldni adják be. Az alispani állás javadalmazása 2200 frt fizetés, 400 frt lakbér és 400 frt utazási átalány. Szekely-Udvarhelyen, 1899 szeptember 18-án. Holiday Arthur s. k., főispán. (Sz. 17565—899. alisp.)

Udvarhelyvármegye alispájától. Szám 17267. 1899. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi közsg elöljárságának. Közhire tétel vegett értesitem, hogy Mátefalva közsg hivai allomanyalom a hivalvesz járuányosan fellépett s a községi zárlat elrendeltetett. — Ellenben Korond közsg hivasaban felsősolári Nyakas Sándor tulajdonát képező havasi legelőn a ragados szájr és körömfajas, Zsombor és Magyar-Hermány községek bivai allomanyában a bivalvesz; Kányád község sertésállomanyában a szorvanyosan uralgott sertésvész megszünen, a vonatkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhely, 1899 szeptember 18-án. Az alispan helyett: Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispanjától. Sz. 17367—99. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi közsg elöljárságának. Közhire tétel vegett értesitem, hogy Oroszhegy és Kercsed-Kistalfalu községek szarvasmarha allomanyaban a ragados száj- és körömfajas; Maros-Tordvarmegyében Makfalva, Erdőcsinad, Mező-Csetvás, Kőrtefája és kisva; Kis-Küküllővármegyében Lunka Csekefalva és Szentgyörgy-falva a sertésvész fellépett s a vonatkozó zárlat elrendeltetett. — Ellenben Atyha, Korond és Maros-Tordavármegyében P-Iva Topicza, G-Mosterhaza, Ligeth, Disznajó, Kecskepatak, A-Rákosnya, Bán, Bálatosnya, M-Oroszfalu, Füleháza, F.-Répa és Maros-Kövesd községek ragados a száj- és körömfajas; Kis-Küküllővármegyében Hosszuaszód és Zagor községekben a sertésvész megszünen a vonatkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhelyt, 1899. szeptember hó 18-án. Jakab Gyula, alispán.

Sz. 13—1899. elm. Meghivó az udvarhelyvármegyei közsgi és körjegyzői szakosztály oktatási ülésére, melyet az alispán nappja a hivatalos órák alatt akóirott kir. törvényszék elnökének benyujtandók.

Az arlejtesi feltételek a tröszkei elnöki irodában a hivatalos órak alatt megekinthetők.

A kir. törvényszék elnökétől:

Sz.-Udvarhely, 1899. szept. 16-án.

Dr. Voith Gerő,
elnök-helyettes.

HIRDETÉSEK.

307—1899. hv. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birosagi végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közkirére teszi, hogy a szekelykeresztúri kir. járásbiróság 1899. évi V. 121. számu végzése következtében Dr. Baumgarten Károly segesvári ügyvéd alttal képviselt Teutsch B. József segesvári czéjja javára Neufeld Elias siklódi lakos ellen 197 frt 52 kr. s jarulekai erejéig 1899. évi februar hó 1-én foganatositott kielégitési végrehajtás ujjan lefoglalt és 560 frtra becsült következő ingóságok, u. m. 4 ló, 2 pár ham, 2 szekér, 1 cseplogép és 1 buza tisztitóbol álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árveresnek a sz.-keresztúri kir. járosag 1899. évi V. 12/4. sz. végzése folytan 1897 évi februar hó 1-ik napjaban kitüzetik az ahhoz a venni szándékozók oly meggyőzessel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén be-cs áron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elarveresznendo ingóságokat mások is és felülfoglaltattak és azokra kielégitesi jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében czek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz-Keresztúrt, 1899. evi szept. hó 12. napján.

Szántontai Albert,
kir. birosagi végrehajtó.

Sz. 1374—899.
elnöki.

Árlejtés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és járasbiróság hivatali helyiségenek 1900. évi januar 1-töl decz. 31-ig tesztő fűtesére 222.6 köbméter, a sz.-udvarhelyi kir. ügyészség hivatali és foghaz helyiségenek fűtesére ugyanazon időre 114.6 köbméter jó minőségü első osztályu teljesen kiszáradt hasabos bükkfa szallitasanak biztositasa e eljárol folyó 1899. évi October 17-én delelőtt 9 órakor a torvényszéki elnök hivatalos helyiségében árlejtés fog tartatni.

Vallalkozni kivanók ezen árlejtésre azon feltételessel hivatnak meg, hogy 50 kros bélyeggel ellatott irásbeli ajanlatok is elfogadtatnak, melyek azonban az árlejtés napjaig a hivatalos órak alatt akóirott kir. törvényszék elnökének benyujtandók.

Az árlejtesi feltételek a tröszkei elnöki irodában a hivatalos órak alatt megekinthetők.

A kir. törvényszék elnökétől:

Sz.-Udvarhely, 1899. szept. 16-án.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Știință și Cultură - BCU Cluj-Napoca

1375—899. elnöki

Árlejtés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és ehez tartozó sz.-udvarhelyi, sz.-keresztúri és oláhdi kir. járásbiróságok részére az 1900. evben szükségesnek bányakötélnek munkák biztositása czéljából folyó **1899. evi October 14-en délelőtt 9 órakor** a törvényszéki elnök hivatalos helyiségében árlejtés fog tartatni. — Vállalkozni kivánók ezen árlejtésre azon értesitessenek hivatnak meg, hogy 50 kros bélyegű czímzett irasbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyek azonban az árlejtés napjaig alelirt kir. törvényszék elnökéhez a hivatalos órák alatt benyujtandók lesznek.

Az árlejtési feltételek a tszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az kir. törvényszék elnökének.

Sz.-Udvarhely, 1899. szeptember 16-án.

DR. VOITH GERŐ, elnök-helyettes.

(1—1)

Szépes levelező-lapok

legdúsabb választékban kaphatók a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése, Kossuth-utczа).

Sz. 14975—899. szb.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirt főszolgabiró részéről ezennel közhirre tétetik, hogy 14023/899. szám alatt kiadott árlejtési hirdetmény alapján megtartott versenytárgyalás eredményeképen maradott.

Emelleggya, a szolokma—küsmödi vicinalis út 3—4 km. szakaszán Szolokma végében ujonan épitendő köateresz 126 frt 77 kr. Rágonfalva—kiskedei vicinalis közuton 3—4 km. szakaszán levő áteresz újraépítése 109 frt 27 kr. Rugonfalva—nagykedei vicinalis közut 3—4 km. szakaszán levő áteresz ujjáépítése 129 frt 71 kr.

A kobátfalva—martonosi vicinalis közut 4—5 km. szakaszán (martonosi hegyen) levő áteresz ujjáépítése 111 frt 21 kr, tarcsafalva—csehetfalvi vicinalis közuton 3—4 km. szakaszán (Csehétfalva szélén) épitendő uj köateresz 109 frt 8 kr. Az ctcd—szklói vicinalis közut 3—4 km. szakaszán (Küsnöd község végén) ujonan épitendő fedkoves áteresz épitése 108 frt 8 kr kikiáltási ár mellett és 5 százalek bánatpénz ehelyes lefizetése mellett a főszolgabiró irodában **1899. évi október hó 15-én d. e. 10 órakor** árlejtés utján esetleg szabad kézből vállalatba fog adatni.

Felhivatnak versenyezni óhajtók, hogy a fentiek idoig zárt ajánlatokat hozzám adják be, mivel az elkésettek érkezők figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó mászaki munkálatok hivatalomnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Keresztur, 1899. szeptember 7 én.

Gálfy Kálmán, főszolgabiró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hirneves hazánkban ellentétt az idő megpróbáltatásak, mert már 1866 óta mint 30 evig ott megfeledhető, **fájdalomcsillapitó beczörzésekent alkalmaztatik kószvénynél, csalmal, tagszaggatásnál és meghalcsekeket és az orvosok által bedarasztatnak is mint igen gyakorlatban rendeltetik.** A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tilkás szer, hanem igaz **nepszerű házi szer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kosztelen vagy árusitott.
Török József gyógyszerésznél Budapesten, Belvárosban elárusitott igen óvakodni hogy ugy mint sokszor kisebbszerű utánzat van forgalomban. Kiszem akar megkérnoudul, az minden egyes üveget „Horgony" vagyis az Richter-czégnevet nélkül most nem valódi utasitás viszszaküldetik.
RICHTER P. AR. az ifiszt. cs. és kir. udvari szállitó, BUDAPEST.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Ármin gyógytárában.

Sz. 14336—899. szb.

Pályázati hirdetmény.

A székelykeresztúri járás területén (Udvarhely vármegye) az alábbi Körbábai állások üresedésbe jöttek s ezek betöltésére pályázat nyittatik és felhivatnak a pályázni kivánók, hogy **folyó évi október hó 1-ső napjáig** kérvényeiket az elfogalmi akáro esoport megjelölésével annál is inkább adják be, mert a később beérkezett kérvények figyelmen kivül hagyatnak.

I-ső csoport: Fiatfalva, Szederjes és Magyar-Felek 1908 lélekkel.

II-ik csoport: Újszékely és Alsó-Boldogfalva.

Ezen körbábai állások 50 frt rendes évi fizetés és 20 frt lakbér, valamint egyes szülés alkalmával 1 frt díjjal vagy természetben egy véka tiszta buza javadalommal vannak egybekötve.

Székely-Keresztur, 1899. augusztus hó 23-án.

Gálfy Kálmán, s. k. főszolgabiró.

A helyi és vidéki

épitkező		közönséget
ez utón van szerencsém ezennel tudtul adni, hogy mindenféle üvegé-	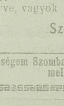	z. szkel a legjutányosabb árak mellett elvallalok.

A munkálatoknak ***pontos*** és ***gyors*** kivitelérol kezességet vallalok, valamint arról is kezességedem, hogy a legkózonségesebb üvegtáblám is csehországi sima, feher üvegek, lehát a legkényesebb igényeknek is megfelelek.

A nagyérdemű közönség szives megrendeléset kérve, vagyok teljes tisztelettel

Szentpétery Gergely,
Székely-Udvarhelyt.

Üzlethelyiségem Szombatfalvi-utczában, a vasut mellett.

Sz. 12741—899. szb.

Árverezési hirdetmény.

A lokodi közbirtokosság tulajdonát képez: 19680 frira becsült luczfenyő erdő eladása az első árverésen nem sikerülvén — a második árverésre határoztatott ez evi October 4-ike d. e. 10 óráját tűzöm ki Lokod község házához.

Kikiáltási ár 19680 frt. Bánatpénzül ennek 10 szazaleka teendő.

Homoród-Oklandon, 1899. szeptember 8-án

Benedek Imre,
főszolgabiró.

2—3

BOR
tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, csakis
FERNENGEL GYULA jóhírű pincéjében
Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utczа)
kaphatók a következő olcsóbb árakban:
Literenként 32 krtól 1 frt 40 krig.
Tíz literen felül 28 krtól 1 forint 20 krig.
Nagyban pár nélkül 55 literen felül hektolitterenként 24 krtól 46 krig.
Részletes árjegyzék es minta ingyen és bármentve.

Iskolai hegedűk
3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 és 10 forintért teljesen felszerelve kaphatók, valamint az összes iskolai és énekari hangszerek, ugyszintén harmoniumok és zongorák a legjutányosabb árakon megrendelhetők a „Székely Udvarhely" kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papír-, iró- és rajz-szer kereskedése) Székely-Udvarhelyt.

Csak fiatal embereket
érdekel tudni, hogy a
Párisi Dr. Bolton-féle
Injectio Oriental
már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kilfolyást is.
Feleslegres fehér Sanctat vagy Copavát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a baj nem gyógyítja.
Egyedüli raktár
Hajnal Béla
gyógyszertárában
Budapest, V., Nagykoronа-utcza 23.
Ára üvegenkénti 1 frt. 1.20 kr. ellőleges beküldésével franco.

Raktár Székely-Udvarhelyt:
Solymosy János gyógytárában.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.